sedah pozdravil ozdravelega cesarja in mu želel trajnega zdravja. Cesar se je ginjen zahvalil za izkazano mu ljubezen.

— **Delegacije.** Dne 20. t. m. je bila prva seja avstrijskih delegacij. Dne 21. je sprejel cesar avstrijske in ogrske delegate. Skupni proračun za l. 1908. znaša: izdatki 386,923.102 K, prejemki pa 136,992.829 K.

— **Ureditev deželnih financ.** Meseca prosinca se snide na Dunaju po zahtevi vlade odbor, kateri se bo bavil z vprašanjem, kako bi se uredile finance posameznih kronovin. Pri teh posvetovanjih bodo sodelovali zastopniki vseh deželnih odborov, katerim se bodo pridružili še razni odlični finančni strokovnjaki. Vlada namerava določiti v izboljšanje deželnih financ večjo svoto, kakor se govori, do 25 milijonov. Da se pa pokrije ta izredni izdatek, se bo baje povišal davek na špirit.

— **Zvišanje častniških plač.** Vojni minister bo predložil meseca prosinca delegacijama predlog o zvišanju častniških plač, katere se uredijo popolnoma po načinu uradniških plač. Edino le pri stotniški šarži, od katere marsikateremu ni več mogoče naprej, temveč gre ž njo vred v pokoj, je nameravanih več stopenj. S 35 službenimi leti upokojeni stotnik bi imel enako pokojnino kakor major.

— **Hrvatsko.** V političnih krogih zatrjujejo, da se razpišejo volitve v hrvatski sabor za 28. januarja 1908. Vodil še bo volitve ban Rakodczay, ki pa bo takoj po volitvah odstopil, če se mu ne bo posrečilo dobiti zanesljive večine (če kljub bajonetom ne bodo izvoljeni njegovi pristaši.)

— **Perzija.** Iz glavnega mesta Perzije, Teherana, došle vesti vedno jasneje kažejo, da je položaj v Perziji zelo resen. Že mesece vre v glavnem mestu. Z dovolitvijo ustave je vlada nameravala umiriti revolucijo, ki je divjala po celi deželi. Toda revolucija s tem ni prenehala. Nacijonalisti in rojalisti (pristaši šaha) so se začeli še hujše bojevati. Sedaj je nastal spor vsled tega, ker je zahteval parlament od šaha, naj izžene dotične, ki delujejo za odstranitev parlamenta. To je šah odklonil, in ko je parlament proti njemu demonstriral, zaprl je šah ministrskega predsednika in mobiliziral vojaštvo. Parlament je sklenil, da se prej ne razide, dokler šah ne da zadoščenja. Po rusko-angleški pogodbi ima Rusija pravico, v slučaju resnih nemirov, zasesti Teheran, s tem pa zgubi Perzija bržkone tudi svojo politično samostojnost.

Mala politična naznanila.

Dne 17. dec. Iz Maroka prihajajo vsak dan poročila o spopadih. Kaj natančnega se pa ne zve. Francoski poslanik v Maroku se je odpeljal v Pariz. — Japonci bodo morali pomnožiti svoje čete v Koreji, ker se Korejci krepko in vztrajno upirajo japonskemu pritisku.

Dne 18. dec. Na Nemškem so začeli prijemati anarhiste ter so jih precej vtaknili v luknje. — Včeraj je bil v Perziji mir, ker je šah izjavil parlamentu, naj upliva pomirjevalno na ljudstvo, da bo on kmalu odgovoril na vprašanje, zakaj je ministrstvo odpustil. — Uslužbenci severne železnice hočejo začeti s pasivno rezistenco, ker niso zadovoljni z obljubami, ki so jih dobili njih socialdemokraški voditelji pri zadnji pasivni rezistenci. Če se to zgodi, je Dunaj brez premoga.

Dne 19. dec. Pasivna rezistenca poštnih uslužbencev je danes prenehala, ker se je ugodilo njih zahtevam. — Stavka postreščkov (fakinov) v Trstu je končana. — Ruskega ministra Filozofov je zadela v gledališču kap in je bil takoj mrtev.

Dne 21. dec. Predsednik upravnega sodišča Friderik grof Schönborn je danes na Dunaju umrl. Za njegovega naslednika bo baje imenovan prejšni ministrski predsednik dr. pl. Körber. — Šah se trudi, da bi se obe stranki sporazumeli. — Dne 24. t. m. se začnejo izdajati jubilejne krone.

---

dimniku, med nje. — Izgledal je kakor kak zamorec. Hlapci ga niso spoznali in se zagnali s svojim orožjem vanj. On pa zakriči z groznim glasom:

„Glejte, da se mi spravite od tod; me bodete še že spoznali“! Hlapci se odmaknejo; ravno bije ura dvanajst; toda nikdo ne misli na novoletno voščilo. Barbka je bila zelo huda, da ji je povzročil mož tako velike strahove.

„Ti . . . . . .! zakriči, kaj ne veš nič pametnejega napraviti?“ . . . .

Janez pa je bil razkačen, ker je povzročila Barbka tako velik nemir.

„Ti . . . . . .! — moraš li celo hišo spraviti na noge?“

To je bilo lepo voščilo k novemu letu.

Hlapci so se smejali in sedaj pridejo še dekle in vsi skupaj žele srečno novo leto. Zakonska si pa nista želela nič, ker sta bila preveč jezna drug na drugega. Govorila pa od sedaj nista nobene besede več. Prihodnji dan in cel teden nista govorila čisto ničesar, kakor bi ne imela jezikov. Konečno se zdi Janezu cela stvar predolgočasna. Gre v trgovino, da kupi Barbki obljubljeno svilo. Ko stopi v prodajalno, je bila ravno Barbka tam in kupila je ravnokar ono lepo izdelano pipo s srebrnim pokrivalom. Janez kupi seveda dragoceno blago za jopič, čeravno se Barbka na vse načine brani . . . Ko gresta domov, se nekaj časa dražita, potem si pa želita konečno, čeravno nekoliko pozno, mnogo sreče v novem letu.

Razne novice.

* **Mesto nadučitelja** je razpisano do 31. januarja 1908. v Runeču pri Ivanjkovcih (II. plačilni razred).

* **Za Zadružni tečaj** v Mariboru, ki se začne dne 7. januarja, se je oglasilo nad 50 udeležencev iz celega Spodnjega Štajerskega. Vse udeležence opozarjamo na vspored tečaja, katerega prinašamo na drugem mestu.

* **Občinska volitev** bo tajna po novem občinskem volilnem redu. Volilo se bo z listeki, kateri se bodo dobili pri občinskem predstojništvu. Postavo priobčimo v prihodnji številki.

* **Zadružni tečaj** v Mariboru se začne v torek dne 7. januarja 1907 ob 8. uri zjutraj v prostorih katoliškega delavskega društva, Flössergasse 4. (Ta ulica peije od glavnega trga mimo bogoslovja proti Dravi.) Vspored: A. Predavanja. Torek predpoldne. Otvoritev tečaja po predsedniku Zadružne zveze v Ljubljani, preč. g. dr. I. Ev. Kreku. Splošno predavanje o zadružništvu. (Popoldan.) Ustroj Rajfajznovk, njih narodno-gospodarski, nravno vzgojevalen in socialen pomen. Sreda (predp). Nakupovalne in prodajalne zadruge. (Popoldan.) Dolžnosti članov načelstva in nadzorstva. Cetrtek (predp.). Mlekarske zadruge. (Popoldan.) Vinarske in sadjarske zadruge. Petek (Predp.) Razne vrste zadrug (živinorejske, perutninarske in jajčarske, vodne itd.). (Popoldan, sklepno predavanje.) Naše zadružno delo na Spodnjem Štajerskem.

B. Praktičen del. Praktično se bo vsak udeleženec poučil v vsem poslovanju in knjigovodstvu posojilnic, o sestavi računskih zaključkov, o predpisih glede kolekov, davkov in pristojbin, glede poslovanja z Zadružno zvezo in z oblastmi, vršila se bo seja načelstva in občni zbor zadruge.

Pouk bo trajal od 8.—12. ure predpoldan in od 2.—6. ure popoldan.

Vsak večer se bo v lokalu, kateri se bo udeležencem naznanil, vršil sestanek udeležencev in prijateljev zadružništva, v prvi vrsti namenjen za debato in razgovor o raznih zadružnih vprašanjih. Zadružna zveza v Ljubljani, registrovana zadruga z omejeno zavezo.

* **V prihodnjem letu** začnemo priobčevati krasno povest „Kmečki kralj Matija Gubec“, ki opisuje strašne in za kmečki stan tako žalostne in osodne dogodke zadnjega kmečkega punta ob slovensko-hrvatski meji. Opozarjamo nove naročnike, naj si list kolikor mogoče kmalu naročijo, ker skušnja nas uči, da prve številke navadno vsako leto zmanjka.

* **Celjska posojilnica** — „Domovina“ — Lastni Dom. V jedni zadnjih številkah „Domovine“ nek člankar napada ljudsko posojilnico v Celju, češ, da je njeno delovanje le naperjeno proti stari dr. Sernečevi posojilnici in njej hudo škoduje. Dotičnega člankarja opozorimo na to, da je že davno prej, predno se je začelo delati na to, da se ustanovi ljudska posojilnica v Celju, delovalo od Narodne stranke na to, da postane stavbinska zadruga Lastni Dom posojilnica, kar se je tudi doseglo. Še celo Jošt in drugi glavarji Narodne stranke so uvideli, da ne deluje celjska posojilnica za ljudstvo, ampak le za posameznike, da je kredit silno drag in se denar trosi za razne nepotrebne stvari. Jošt in drugi pa kažejo s tem, da so naredili iz zadruge Lastni Dom posojilnico, grdo nehvaležnost do celjske posojilnice, ki plačuje celjski Zadružni zvezi vsako leto 1.000 kron prispevka, a dobi za to vsako drugo leto — par ur trajajočo revizijo. Če pomislimo, da zadnja leta celjska Zadružna zveza le razdirajoče na gospodarskem polju deluje, da ustanavlja Rajfajznovke ne iz prepričanja, da so potrebne, ampak le iz strahu pred g. Žmavcem in ljubljansko Zadružno zvezo, moramo tako gospodarstvo z ljudskim denarjem obsojati! Člankar „Domovine“, oglej si malo Lastni Dom!

* **Svetlin** in popravkar Jošt naj pojasnita, ali je res, da so v posojilnici v Poljčanah razun Svetlina še trije člani načelstva posilinemci, ki pri vseh volitvah proti slovenski stranki delujejo in za nemčurske kandidate agitirajo. Pošteno, narodno, nadstrankarsko delo ravnatelja Zadružne zveze v Celju, člana izvrševalnega odbora Narodne stranke Jošta obstoji torej v tem, da se z najgršimi nezakonitostmi odstavi slovenske kmete, člane načelstva posojilnice, in na njih mesto spravi večino posilinemcev. V celem načelstvu je sedaj samo jeden Slovenec. Pričakujemo od Jošta tozadevno pojasnilo!

* **„Domovina“** in „Narodni List“ proti kmečkim posojilnicam. Celjskima listoma bodejo v oči zlasti novi denarni zavodi Zadružne zveze ljubljanske. Zlasti se zaganjata ta dva liberalna lista v novo posojilnico, katero hočemo ustanoviti v Mariboru. Res, čudna gonja! V Celju že posluje tričetrt leta kmečka posojilnica; te se ne dotaknejo celjski listi niti z besedico, dasi jim je bližja nego bodoča mariborska. Lista le naj delata pridno reklamo še za mariborski novi zavod, kmalu pa bodemo pojasnili, zakaj pustijo gospodje v Celju na miru celjsko kmečko posojilnico. Potem če bode škodilo naše pojasnilo liberalnim zavodom, bodo pa zopet kričali „bratomorni boj“ itd. Torej, gospoda — pst, pst!

* **Lažnjivka „Domovina“** se zopet zaganja v naše socialne tečaje. Piše, da je kmečki fant Anton Pesko iz Vrbja pri Žalcu, ki je baje z nožem napadel nekega vzglednega [illegible] (?), bil udeleženec socialnega tečaja. Da je ta trditev „Domovine“ navadna liberalna laž, kakor jih „Domovina“ na stotine priobči v enem tednu, to nam ni treba posebej omeniti, saj že itak vsak pošten človek ve, koliko je „Domovini“ verjeti.

* **Ne v Ameriko!** Slovensko ljudstvo vseh kronovin se še vedno trumoma izseljuje v Ameriko. Vleče jih tje nada na boljšo bodočnost. Prosimo s tem naše gg. župane, svetovalce in tajnike, naj opozore ljudi na naslednji dopis ameriškega Slovenca g. Franka Sakserja: Finančna kriza je pri nas v Zjedinjenih državah postala zelo občutna. Gotovega denarja ni nikjer dobiti. Ljudje, kateri imajo shranjene denarje v dobrih narodnih bankah, ne dobe novcev, razven malih svotic, kar je pa nad 100 dolarjev, morajo odpovedati na 60 dni. Trgovske banke plačujejo le s čeki. Po Wall Street ponujajo ta teden za 1000 dolarjev 1020 dolarjev v dobrih čekih. Kdor ima gotov denar, ga tišči in ne izda več, nego kar najhuje potrebuje. Največje banke in trustne družbe tišče denar in ga še iščejo; zvezno vlado prosijo, da bi jim tiskala papirnati denar, v koliko bodo te prošnje uslišane, se še ne ve. Newyorški Clearing House bode izdaval certifikate, namesto gotovega denarja; temu sledi Clearing House v Chicagi in drugod. Vsled pomanjkanja gotovega denarja so pa prisiljena velika podjetja zapreti svoje tovarne, kakor Westinghouse pri Pitsburgu, Pa.; v državi Montani baje postopa nad 10.000 delavcev; enako hudo je pa na zapadu, a to vsled pomanjkanja gotovega denarja. Tovarnarji ne morejo delavcev plačevati v gotovini, s čeki jim ni nič pomagano, ker ga redko kdo ali nihče ne menja. Železnice so iz ravno tega vzroka odslovile na tisoče delavcev in vsi parniki, ki vozijo v Evropo, so prenapolnjeni, ljudje beže domu. Komur je blagor naših rojakov pri srcu, naj nikogar ne vabi sedaj v Zjedinjene države. Častito duhovščino, učitelje in slovensko časopisje prosim, da opozore naš dobri narod na težave pri nas in naj mu prigovarjajo, da se ne izseli to zimo v Zjedinjene države, ker se ne obeta ne dela ne jela. Ker mi je vedno pri srcu naš dobri narod in poznam razmere predobro, zato apeliram na slovensko inteligenco, da svari pred izseljevanjem v Zjedinjene države, dokler se razmere ne izboljšajo.

* **Častitim cerkvenim predstojništvom** ter cerkvenim pevovodjem-organistom. Na večstranska povpraševanja odgovarja Cecilijino društvo za lav. škofijo, da so Mašni responzoriji, ki jih je društvo založilo, tiskani z drugimi večkrat potrebnimi responzoriji vred v priročnem zvezku, ki obsega 16 strani, na najfinejšem in močnem, debelem papirju. Velike koralne note zelo jasno poočitujejo melodijo pevcem in pevkam, ki bi naj imele vsaj po dve in dve tak zvezek. Društvo jih oddaje zvezek po 20 v, v večjem številu celo po 10 v. Poštnina znaša najmanj 10 v, kakor tudi pri Officium defunctorum. — Responzoriji se dobe v isti obliki in za isto ceno tudi z nemškim besedilom v opombah. S tem pripomočkom se povsod, kjer je dober organist, lahko hitro udomačijo pravilni odgovori.

* **Delodajalci** so dolžni naznaniti vsakega uslužbenca, ki dobi na leto več kakor 1200 K, in morajo vložiti ta naznanila za davčno leto 1908 v dobi od 1. do 31. januarja 1908 pri davčni oblasti, v kojega področju stanujejo. Kdor tega naznanila v ravno omenjenemu roku ne vloži, je kriv davčne zatajbe, kdor v tem naznanilu vedoma z namenom, da bi davek prikrajšal, neresnične napovedbe poda ali kaj zamolči, kar bi utegnilo onemogočiti ali prikrajšati predpis davkov, zakrivi davčno prikrajšbo, se kaznuje z globo dvojne do šesterne svote, katero se je utajilo, za davčno prikrajšbo pa s trojnim do deveternim zneskom, za katerega je bil davek prikrajšan ali v nevarnosti prikrajšanja.

* **Napovedi** k osebni dohodnini in k rentnini za davčno leto 1908. V zmislu postave se imajo oddati napovedi k osebni dohodnini za davčno leto 1908 najkasneje do 31. januarja 1908 pri pristojnih davčnih oblastih I. stopinje, v katerih okrožju imajo davkoplačevalci svoje redno bivališče. Do 31. januarja 1908 pooblaščajo se tudi c. kr. davčni uradi nahajajoči se v krajih, kjer ni odmerjajočih oblasti, da sprejemajo namesto davčnih oblasti I. stopinje napovedi k osebni dohodnini. Osebam, katerih davčni dohodki ne presegajo 2000 K, dano je v zmislu par. 204. zakona o osebnih davkih na voljo, oddati napoved ali ne. Vsekako jo morajo podati, ako jih pozove v to posebej davčno oblastvo ali pa predsednik cenilne komisije. — Temu nasprotno pa so tiste osebe, kojih davku podvrženi dohodki presegajo 2000 K, pod kaznijo zavezane, podati napoved tudi brez poziva davčne oblasti. Napovedi morajo se vložiti pismeno, ali pa dati ustno na zapisnik pri davčni oblasti. Tiskovina za napoved se dobi brezplačno pri davčnih uradih.

Istotako morajo oddati pri davkariji vse osebe, ki imajo prejemke iz imovinskih predmetov ali imovinskih pravic, katerih ni že zadela neposredno zemljarina, hišnina, pridobnina in plačarina, napovedi o vseh rentnini podvrženih dohodkih, razun onih, od katerih plača rentnino dolžnik, ali kateri ne presegajo sami za se ali z drugimi dohodki vred svote 1200 K, ne da bi še le čakale na poseben poziv davčne oblasti, in sicer ustno ali pismeno najkasneje do 31. januarja 1908. Vendar so oproščeni

oddaje napovedi, kolikor jih ne pozove posebej davčna oblast, oni davčni zavezanci, kateri so: 1. plačali že v preteklem letu rentnino, 2. niso med tem spremenili bivališča in 3. katerim se niso pomnožili prejemki. Davek odmerja se v tem slučaju ravno tako, kakor bi bile napovedale imenovane osebe, da trajajo njih prejemki nadalje v odmeri, določeni v zadnjem preteklem letu.

Kedor napove vedoma z namenom, da se odtegne zakonitemu davku, kaj neresničnega, ali zamolči kaj, kaznuje se z globo trojnega od deveternega zneska, za katerega se je prikrajšal davek, ali pa bi se bil lahko prikrajšal.

* **Tržne vesti.** Svetovni trg je dobil zadnji čas drugačno lice. Mnenje, da bo zmanjkalo zrnja za pokritje evropskega konsuma, je nakrat izginilo. Južna Amerika je imela izredno dobro letino in sili osobito Argentinija na trg s takošnjim odjemom. Borzijanci so bili presenečeni in so kar debelo gledali tolike množine blaga. Ker tudi Severna Amerika noče izginiti s pozorišča, je začela še bolj tlačiti ceno. Tako raznim evropskim trgom ni drugega kazalo kakor cene znižati. Vsled bližajočih se praznikov je kupčija navadno bolj mrtva in se ne zanima za ponudbe, kar še bolj slabi tendenco. Ta teden so se sicer hotela otresti nekatera tržišča vpliva znatnih ameriških ponudb ter so cene šle zopet navzgor, ali višje cene se ne dajo stalno držati. Naša tržišča pa se niso dala motiti od inozemstva in je ostalo vsi pri starem, blago se iz špekulacije pridržuje. Le Praga je pokazala precej mlačnejše lice, ker so bile ponudbe znatnejše. Kupčija je vsled praznikov zaspala, pa tudi kupčiji in setvam ugodno vreme je potlačilo živahnost, tendenca je v splošnem oslabela. Pšenica in rž nimata kupca in ker tudi ponudniki ne silijo z blagom na trg, je promet majhen. Tendenca je postala mlačna ter se lahko trdi, da bi se danes dobila pšenica kakih 10 do 15 vinarjev, rž pa okoli 10 vinarjev ceneje. Nekoliko prometa ima oves in pa koruza ter se je sicer cena tekom tedna nekoliko izpreminjala, povprečno pa ostala ista. Pred nekaj dnevi se je zahtevalo nekaj višje cene, kakor v pričetku tedna, danes pa se ponuja po prvotni ceni. Up mlinarjev na dobro kupčijo z moko pred prazniki je splaval po vodi, ker prazniki, ki so pred pragom, niso oživili kupca in konsuma. Kupčija z moko je bila jako slaba. Sicer pa se temu ni čuditi, saj moka ima danes mnogo višje cene, kakor svoj čas. Danes je krušna moka dražja, kakor je bila svoj čas najfinejša moka. Da to hudo občuti konsument, ni treba povdarjati. Te razlike v ceni pa ni šteti na račun pekov in mlinarjev, ker ti današnje draginje niso krivi in nimajo nič od nje. Zaloge fine moke so ostale neizpremenjene, srednjih vrst so se pomnožile. Cene se sicer niso znižale, a vseeno bi se dalo kaj odščipniti. Ržena moka je postala na debelo nekaj ceneja, tudi otrobi in klajna moka se morata zadovoljiti z mlačnejšo tedenco. Rafinerji so ceno za sladkor za 1 K dvignili, ker je tudi surovi sladkor postal za toliko dražji. V istem času pa je razpravljala zbornica o kazenskem paragrafu, s katerim se grozi s kaznijo proti podraženju sladkorja. Radovedni smo, kako bo vlada naredila ta paragraf, ta ji bo še delal sitnosti in sive lase, ne le stranki, ampak tudi vladi, ki ima pred seboj pač zvitega nasprotnika. Ko bi ne bilo kartela, potem bi bil položaj lahek, takrat bi delal ceno konsument in konkurenca, zdaj pa jo dela kartel. Mast bo ostala neizpremenjena. Hmelj ima povprečno neizpremenjene, le deloma višje cene, kupčija živahna. Kava nima enotnih cen, ampak se izpreminjajo, v splošnem pa gre višje. Emajlna posoda se je podražila za 5 odstotkov. Pomanjkanje krme se sicer ne kaže in je letos živinorejec precej prihranil na krmi, ker se je živina lahko v jako pozni jeseni še pasla. Vsekakor pa je položaj bolj neugoden, kakor prejšnja leta. Na dunajski živinski trg se sicer 19. t. m. ni prignalo toliko živine, kakor prejšnji teden, vsekakor pa je bilo blaga čez potrebo. Tendenca trga je bila vsled tega mlačna in cene so bile za lastnike neugodne, ter so zopet za kakih 6 K padle. Cene mesa (Dunaj, 19. decembra): Govedina, srednje, 60 h do 1 K 60 h, zadnje 88 h do 1 K 80 h, teletina 80 h do 1 K 50 h, svinjina 1 K do 1 K 56 h, teletina 98 h do 1 K 48 h, svinje 1 K do 1 K 32 h kg.

* **Trpinčenje vojakov.** Domobranski minister je ukazal, da se mora zabraniti vsako trpinčenje in poniževalno psovanje vojakov. Vojaškim sodiščem je naročil strogo in neprizanesljivo kaznovati take prestopke.

* **Narodno stranko** bi samo to le vprašali: Ali vam je znano, da je pri volitvi v okrajni zastop celjski sedem duhovnikov (brezdomovince jih vi nazivljete) narodnovolilo, Narodni strankar učitelj Sadnik pa z nemčurji? „Farji" se naj s politiko ne pečajo, kaj ne? Ali tega ne bodete porabili v „Narodnem Listu"?

* **Nemška šola v Hrastniku** ter zadeva dr. Benkovič—dr. Sernec. Dr. Sernec je tožil odgovornega urednika „Posavske Straže" radi članka v številki od 27. septembra 1907, kjer se glede dr. Serneca ponavlja že znano očitanje. Dr. Sernec je pa nenadoma tožbo umaknil, ker je uvidel, da s svojo tožbo propade. Tekom preiskave je bilo zaslišano več prič, med njimi Etbin Kristan v Ljubljani ter Franc Wiltschnigg in August Rückl iz Hrastnika. Na podlagi izpovedb prič iz Hrastnika liberalni listi očitajo dr. Benkoviču, da se je zavezal hrastniškim Nemcem, ne protiviti se nemški šoli v Hrastniku, in da je radi tega izdal slovensko narodnost. Seveda je to očitanje iz trte izvito. Wiltschnigg in Rückl sta dne 9. t. m. v Laškem izpovedala: „Daß dr. Benkovič sich um die Stimmen der Deutschen in Hrastnigg beworben hätte, ist nicht wahr" (slovenski: „Ni res, da se je dr. Benkovič potegoval za glasove Nemcev v Hrastniku). Liberalni listi so to mesto iz protokolaričnih izpovedb teh prič nalašč izpustili; seveda to je pristno liberalno zavijanje! Dr. Benkovič nikdar ni prosil za glasove hrastniškim Nemcev; saj jih je v istini le polovico dobil, in drugo polovico pa Roš. Glede šole se je izjavil, „da ji ne bo mogel nasprotovati, ako bo za njo zakonito (postavno) število otrok nemške narodnosti; tembolj ker kot slovenski poslanec tudi za Slovence zahteva manjšinske šole." Dr. Benkovič je le nekaj izjavil, kar je samo ob sebi umljivo, kar je postavno; on je zastopal stališče, katero Slovenci že desetletja zastopamo, tam kjer smo v manjšini. In radi tega se mu očita izdajstvo slovenske narodnosti! Ali je zadostno število takih otrok v Hrastniku, to je vprašanje, katero dr. Benkovič ne bo odločil, katero on ne more odločiti; pač pa je stvar krajnega šolskega sveta, v katerem tudi Roš sedi, da se v tem oziru pravilno postopa. Izjava dr. Benkoviča očitno ni zadovoljila hrastniških Nemcev, zato so tudi v velikem delu glasovali za Roša. To je odgovor na liberalne laži; vse drugo je zlobno zavijanje in pačenje resnice!

* **„Slovenska dijaška zveza"** se obrača na vse njeni misli in njenemu delu prijazne kroge s prošnjo, da podpro društvo pri narodno-izobraževalnemu delu. Mladi zarod hoče pokazati, da ima dovolj smisla za katoliški kulturni preporod in za poglobitev idej, ki so kot pomladna sapa zavela čez slovensko zemljo. Pomagati nam pa morajo prijatelji. Pri srcu so nam bratje, ki se bore s tujcem za ped svoje grude. Zlasti na Koroško hočemo obrniti pozornost in ondi ustanoviti knjižnic. Vemo, da ima marsikateri prijatelj lepih knjig, ki bi jih ljudstvo bralo z veseljem in koristjo. Vsakdo, ki mu je pri srcu ljubezen do zatiranega brata, naj se zgane. Vsprejemajo se tudi denarne podpore za knjižnice, zlasti pa za izobraževalno delo na Koroškem. Častita duhovščina, prijatelji, laiki in somišljeniki, bogoslovci in srednješolci, agitirajte in zbirajte! Knjige naj se blagovolijo pošiljati na naslov: F. Merala, cand. iur.; Ljubljana, Sv. Petra cesta 30, denarni prispevki pa na društvenega blagajnika: Fran Logar, stud. iur., Gradec, univerza. Za odbor S. D. Z.: Iur. Ivo Česnik, t. č. predsednik. Iur. Fran Kovač, t. č. tajnik.

Mariborski okraj.

m **Iz lenarške okolice.** Pred kakimi tremi tedni je poklical tukajšni g. sodni svetnik k Sv. Lenartu kmete in občinske predstojnike iz raznih občin lenarškega okraja na posvetovanje zaradi ustanovitve kmetijske družbe. Prišlo je tudi k temu posvetovanju precejšno število kmetov. Ko pa so ti zapazali v sobi, kjer se je vršilo posvetovanje, tudi navzoča gg. notarja Štupica in dr. Gorišeka, so se začeli med seboj pogledovati in z komolci dregati ter so tiho eden za drugim pobrisali iz sobe. Na stopnicah so se tako le med seboj pogovarjali: „Kaj pa imata ta dva gospoda pri posvetovanju opraviti? Ta nista prijatelja kmetov in mi njima ne zaupamo. To posvetovanje je morebiti zopet imelo drugi namen." Ostalo je vsled tega prav malo število kmetov v sobi in sicer skoraj sami pristni Štajerčijanci, ki so pristopili k kmetijski družbi. Vi liberalna gospoda, ki se vedno širokoustite z frazo: „Svita se!" Da, da, svita se med zavednim kmečkim ljudstvom! Isto je že davno spoznalo, kdo je njegov pravi prijatelj in komur se naj v kmečkih in gospodarskih zadevah zaupa — komur ne. Prav tako, vrli slovenski kmet, le pokaži tem gospodom prijaznih obrazov hrbet!

m **Slov. trg. društvo** za Maribor in okolico se bo ustanovilo v nedeljo dne 5. prosinca 1908. Ker bode to društvo velevažnega pomena, upamo, da se udeležijo vsi narodni trgovci in industrijelci iz Maribora in okolice tega ustanovnega shoda, ki bo ob ¼4. uri popoldan v Narodnem domu. Vstop je dovoljen tudi drugim, ki se zanimajo za to društvo. — Društvo ima namen, združiti vse narodne trgovce in industrijelce ter njih sotrudnike, pospeševati na narodni podlagi strokovno omiko, krepčati narodno zavest in braniti skupne gmotne interese. Nadalje bode nudilo društvo svojim članom razne nasvete o trgovski znanosti, razpolagalo s strokovnimi knjigami ter časopisi, in podpiralo člane pri ustanovitvi trgovin in drugih podjetij. Posredovalo bode tudi brezplačno članom službe. Ob enem bode društvo tudi skrbelo za geslo „Svoji k svojim" ter priporočalo narodne trgovce in obrtnike.

m **Slivnica pri Mariboru.** Neljubo mi je, da moram naše slabe občinske razmere v javnosti povedati. Ko je čas katere koli volitve, tedaj so naši nasprotniki vsi spet edini, kakor bi jim res bil blagor občine pri srcu, a brž ko mine volitev, se nikdo za občinske potrebe več ne zmeni. Ceste so v najslabšem stanu in občutne so pa občinske doklade. Vsaka občina mora skrbeti, da ima dobro zvezo, trdne ceste s sosednimi vasmi. Zelo bi potrebovali cesto iz Slivnice Črete v Polano Šestdobje in Brda, pa dotični posestniki si morajo cesto večinoma sami popravljati, če hočejo voziti, in vse prošnje, naj občina kaj stori, so zastonj; tudi slavni okraj ni zastop se na naše pritožbe ne ozira. Kakor slišimo, dobimo v spomladi „postajališče," kar bi bilo za Slivnico, Orehovovas in okolico silno potrebno. Če občinski odbor hoče še nadalje mirno spati, bodemo zaropotali in prinesli v javnost, kar županu in svetovalcem ne bo ljubo.

m **Peklo.** Tukajšni Nemci in nemčurji hočejo sezidati nemško šolo, katero bi potem morala plačati občina. V Gradcu prirejajo uradnikom podučne tečaje za slovenščino, pri nas pa hočejo vreči slovenščino popolnoma iz šole.

m **Iz šentlenarškega okraja** v Slov. gor. Zopet se leto bliža h koncu in treba bo narediti račun, kako smo kaj gospodarili pretečeno leto. Žalibog, da leto 1907. ne moremo imenovati ravno najboljše. Ozimno setev nam je precej zima pobrala, sadja brez male izjeme skoro nič, vinska trta je tudi pretečeno zimo precej pozebla, živini cena znatno padla, zdaj pa, dragi bratec, pomisli, s čim boš plačeval, če nimaš dohodkov. V zdajnem času kmetje niti oderuhi ne moremo biti (po socialdemokratičnem mnenju), ker nimamo kaj prodajati.

Tekoče leto pa je bilo v nekem drugem oziru imenitno za nas. Izvojevali smo namreč lepo zmago v državnozborskih volitvah, če ravno so nasprotniki vse storili, da bi nas premotili, toda bilo je vse zastonj, ljudstvo tukaj ni več tako neumno, da bi gospodom liberalcem kaj verjelo, kakor pa svojim tovarišem kmetom. Tudi v gospodarskem oziru smo nekaj napredovali. Ustanovili sta se namreč v našem okraju dve podružnici c. kr. kmetijske družbe za Štajersko, in sicer ena pri Sv. Juriju v Slov. gor., druga pa pri Sv. Benediktu. Kakor je znano, se obedve precej dobro razvijate, ker kmetje so začeli spoznavati, da je v združitvi moč, in da bodo morali kolikor največ mogoče svoje gospodarstvo zboljšavati, če bodo hoteli izhajati; ker davki in pa druga plačila so vsako leto večja, zato bode tudi treba misliti, kako si dohodke povečati. K temu pa precej odpomore branje strokovnih listov.

Gospodarji, sezite po strokovnih časnikih, in jih pridno prebirajte, korist boste imeli gotovo, in naj ne bo najmanjšega posestnika med vami, da ne bi pristopil h kaki podružnici. Tudi druge ugodnosti imajo udje podružnice na razpolago. C. kr. kmetijska družba je poslala brezplačno obema podružnicama več komadov trtnih škropilnic, istotako drevesnih škropilnic; ker tudi drevje bodemo morali začeti škropiti, če hočemo boljše uspehe doseči. Nadalje si udje lahko izposodijo travniške brane, zanesljiva semena in umetna gnojila si lahko naročijo potom podružnice, in še več drugih ugodnosti imajo podružnični udje na razpolago; razven tega pa še dobijo vsakih 14 dni list „Gospodarski Glasnik", in to vse za bore tri krone na leto. Vsak gospodar, naj si ima majhno ali veliko posestvo, se naj podviza ter pristopi kot ud k podružnici, in to precej, ker ob novem letu se že mora imenik novih udov v Gradec poslati. Gospodarji šentlenarškega okraja, pobrigajte se sami za svojo korist, ker drugi se bodo malo brigali za vas, in več ko bodo podružnice imele udov, več bodo dosegle.

m **Goreti** je začela dne 18. t. m. okoli osmih zvečer hiša posestnika Andreja Drofenika v Spodn. Radvanju. Govori se, da so iskre iz dimnika vnele slamnato streho. Domača požarna bramba s pomočjo mariborske je kmalu ugasila ogenj.

m **V Podovi** je umrl Franc Gselman. Zapušča ženo in tri sina. N. v. m. p.!

m **Za dijaško kuhinjo v Mariboru** so darovali sledeči p. n. dobrotniki in dobrotnice: Ormoška posojilnica 25 K; gostje ob blagoslovljanju križa v Zasedah 5 K; Pavel Rat, župnik, 24 K; Ratej Mirko, kaplan, 4 K; Farazin Lovro 10; Predikaka, kmet, 2 K; neimenovan 100 K; Rat Pavel, župnik, 5 K; Spindler rač. rev., 5 K; na sedmini rajn. č. g. Kramberger nabral Fr. Jarc 3 K 70 v; na sedmini rajn. Jožefa Fekonja nabral Lovro Klemenčič 7 K 20 v; N. v Ljutomeru za kruh sv. Antona 2 K; Hebar Frančišek 20 K; okrajni odbor v Šmarju pri Jelšah 60 K; gospa Zemljič nabrala na Brezju 20 drevenk krompirja, 10 vreč repe in nekaj zelja; Predikaka daroval vrečo krompirja in vrečo repe. Vsem dobrotnikom in dobrotnicam presrčno zahvalo, vesele božične praznike in srečno novo leto!

Ptujski okraj.

p **Pri Sv. Lovrencu na Dr. polju** je nek odposlanec (menda Prekoršek) celjske „Zadružne Zveze" poskušal ustanavljati posojilnico. Dobil je in stalno pridobil za posojilnico pod okriljem „Zadružne Zveze v Celju," seveda brez sodelovanja župnika, kar se je povdarjalo pri zborovanju v Žumrovi hiši, cela dva moža namreč jednega učitelja in pa Žumra, katerega nikdo v celi fari ne mara. Odposlanec liberalne „Zveze v Celju" (Ivan Prekoršek iz Prekorja pri Celju) naj si zapomni, da se more posojilnica le tam ustanoviti, kjer je pretežna množina ljudstva za njo, če hoče uspevati. Grdo pa je in pač jasno osvetljuje gospodarsko zadružno delo celjske „Zadružne Zveze," da poskuša delovati proti g. župniku Ozmecu, ki je eden prvih gospodarskih delavcev na Sp. Štajerskem, o čemur pričajo izvrstno delujoča kmetijska podružnica, bikorejska zadruga in mlekarska zadruga. Zato je poraz le opravičeno plačilo za brezvestno delo „Narodne stranke" in njene „Zadružne Zveze" v Celju.

p **Vojak** skočil skozi okno. Nadpijonir Janez Bandur, doma od Sv. Janža na Drav. p., je pred par dnevi v spanju, kakor se pripoveduje, skočil skozi okno II. nadstropja na kameniti tlak in se pri tem tako pobil, da je dne 15. dec. umrl. Pravil je, da mu je nekaj reklo, naj skoči skozi okno. Fant je bil v najlepših letih, še le 22 let star.

p **Gimnazijo** na Ptuju je višja oblast zaprla, ker se je v „Studentenheimu" pojavila davica in škrlatica. Pri tej priliki se je tudi pokazalo, kako nepraktično, ker prenagljeno, je zidan „Studenten-

heim", kjer ima vseh 80 gojencev le eno spalno dvorano. Ornigu je bilo pač samo za nemštvo že od nekdaj!

p **Sv. Andraž** v Slov. gor. V spomin 60letnice vladanja našega presvitlega cesarja se bo pri nas postavil lep kamenit kip sv. Jožefa. Blagoslovljenje se bo vršilo meseca majnika prihodnjega leta.

p **Pol. društvo „Pozor"** v Ptuji izvolilo si je na rednem občnem zboru v četrtek dne 19. dec. t. l. v Narodnem domu v Ptuji sledeči odbor: g. Dragotin Zupančič, predsednik; g. dr. Anton Brumen, podpredsednik; g. Jos. Slavinec, tajnik; g. Jos. Zelenik, blagajnik; g. dr. Fr. Jurtela, odbornik; č. g. o. Lenart Vaupotič, odbornik; g. Miha Brenčič st., odbornik, in namestnikom: gg. Fr. Mahorič, Alojz Šuta in Aleks. Pinterič.

p **Ptuj.** Listi poročajo, da je bil Ornigov svak žganjar Straschil pred kratkim kaznovan zaradi prodaje ponarejenega vina. Ornig ga je hitro odškodoval, dal mu je koncesijo za novo šnopsarijo. Naše mesto se popravici imenuje „žganjarsko stolno mesto."

Ljutomerski okraj.

l **Iz gornjeradgonskega okraja.** V „Narodnem Listu" dne 28. novembra in v „Domovini" dne 27. novembra je bilo objavljeno pismo, katero sta poslala gospoda Trstenjak in Zemljič državnemu in deželnemu poslancu gosp. Roškarju, katero pismo „Domovina" v istem listu porabi za uvodni članek. V objavljenem pismu sta podpisana Trstenjak kot načelnik in Zemljič kot podnačelnik okrajnega zastopa Zgornje Radgone. Podpisana pa trdita, da sta le svoje ime podpisala, toraj pisala le kot zasebni osebi; da pa značaja: „načelnik in podnačelnik okrajnega zastopa Zg. Radgone" nista pisala. Kako pa tedaj ta pridevek pride v list?! Trstenjak in Zemljič sta dala pismo že zalepljeno nekemu naprednjaku v Ljutomeru s prošnjo, naj pismo priporočeno pošlje naslovljencu. Ta naprednjak vpraša gg. Trstenjaka in Zemljiča, ali sme pismo odpreti in vsebino zvedeti; ona to dovolila. In glej! Trstenjak in Zemljič se čudita, ko najdeta v časnikih pod svojim imenom eden načelnik, drugi podnačelnik okrajnega zastopa Zg. Radgone zapisano. 23. novembra je bilo pismo podpisano in 27. novembra se zreali z objavo tega pisma ob enem že uvodni članek v „Domovini": „Nezaupnica državnemu in deželnemu poslancu Roškarju." Taka je tedaj naprednjaška politika! Trstenjak in Zemljič sta le kot zasebnika prosila poslanca Roškarja, naj dela na to, da se gonja v časnikih proti dr. Ploju vstavi, člankar pa na podlagi omenjenega pisma skuje grozno nezaupnico okrajnega zastopa gornjeradgonskega proti Roškarju! Novi okrajni odbor v poslovanju še ni sledil staremu, ni imel še nobene seje, toraj tudi gg. Trstenjak in Zemljič v imenu gornjeradgonskega okrajnega zastopa nista mogla pisati, in tudi nista, kakor sama trdita.

l **V Bolehnecih** so vlomili v noči na 13. t. m. tatovi v hišo Slane. Odnesli za 800 K vrednosti perila in obleke.

l **Ljutomerski okraj.** Da se ustanovi za ljut. okraj „Društvo za varstvo in oskrbo zapuščenih otrok," je c. kr. okrajna sodnija sklicala na nedeljo 15. t. m. za deseto uro dopoldne ustanovni zbor. Poklicani so bili župani iz ljut. okraja in po dva uda iz krajnih ubožnih svetov. Slovenski kmetje smo se odzvali slovenskemu vabilu. Zbrali smo se v sodni dvorani. Navzoči so bili gg.: glavar Rajnar, „rat" Doksat, Virt, Voller itd. Kako smo strmeli, ko začne „rat" Doksat govoriti nemški! Saj vendar nismo v Gradcu, ampak v Ljutomeru! Polovica navzočih ga ni razumela! Zato smo vstali in zahtevali, naj govori slovenski! Doksat reče slov.: „Zavoljo 1 krone so se vzdignili?" Župan Poštrak odgovori: „Ne zavoljo 1 krone, krono bi že plačali, pa z nami morate govoriti slovenski!" Nato je Doksat izpregovoril nekaj besed slovenski in zopet je začel nemški. Dobro, smo si mislili, ako pa nam ni treba vedeti, kaj hočete, čemu ste nas poklicali semkaj! Vstali smo in odšli. Mi župani celega ljut. okraja odločno zavračamo zapostavljanje našega slov. jezika. Uradniki so vendar tukaj, da bi nam dajali navodila, nam šli prijazno na roko pri županskih poslih, ne pa da bi nas zaničevali zavoljo narodnosti! Ako vam ni mar slovenski jezik, pa odidite od nas! Iščite si kruha med Nemci! Na naše poslance pa se obračamo s prošnjo, naj vprašajo visoko c. kr. vlado, ali se strinja s tem, da njeni podrejeni organi na tako nečuven način zasramujejo ljudstvo in zapostavljajo slovenski jezik. Mi zahtevamo uradnike, ki nam ne bodo govorili v tujem, nerazumljivem jeziku! Naj visoka vlada pouči svoje uradnike, da morajo z nami Slovenci govoriti v slov. jeziku, in da nas ne smejo zaničevati in našega jezika zapostavljati! V Ljutomeru 22. decembra 1907. Podpisi: Franc Marković, župan v Cezanjevcih. Jos. Rajh, župan na Cvenu. Ludvik Šoštarič, župan na Stari cesti. Ivan Novak, župan v Branoslavcih. Jožef Šalamun, župan na Kamenščaku. Janez Rajh, župan v Pristavi.

l **Sv. Križ** pri Ljutomeru. — Meseca novembra t. l. zborovali so tukaj obrtni mojstri, katerim je načelnik osn. odb. ned. šol. za obrt. vajence, g. Martin Karba, sedl. mojster v Ljutomeru, pojasnjeval novo obrtno postavo in potrebo ned. šole za obrt. vajence. — Volili so ob enem v odbor za ustanovitev take šole pri Sv. Križu za vajence te fare in trga Veržej: gg. Fr. Puconja, trgovec v Križevcih, Fr. Kolar, lonč. mojster v Logarovcih, Al. Pučko, kov. mojster v Lukavcih, in Fr. Križan, čevlj. mojster v Bučečovcih. Ta odbor je v svoji seji 15. t. m. med drugim sklenil, začeti s šolo takoj prvo nedeljo po novem letu. Pouk vajencev bo vsako nedeljo od 1.—2. in od 3.—4. ure popoldne v tukajšni šoli. Dolžnost vseh cenj. mojstrov pa je, da pridejo ob nedeljah in praznikih pred novim letom s svojimi vajenci k vpisovanju v šolo.

Šolsko vodstvo.

l **Ljutomer.** Gospod doktor Grossmann je velik nasprotnik „Kmečke zveze". Sevetla, ker je odločen pristaš „Nar. stranke", mu tega niti ne zamerimo. Pa da se v svoji navdušenosti za „liberalno stranko" poniža tako, da zmerja očitno vsakega, ki ne trobi v njegov rog, to mu pa že zamerimo. Mislim, da tudi svobodomiselnost mora imeti meje dostojnosti. Gospodine doktor ste se izrazili na drugem obč. zboru „Slov. pevskega društva", da bodete skrbeli za mojo prestavo iz Ljutomera. Ne vem, če to spada v vaš delokrog. Vi pač lahko prestavljate svoje pisarje, ne pa kaplanov! Še svojih pisarjev ne morete po svoji volji prestavljati, kakor priča zgodovina! Sicer pa, ako mislite, da me bodete prestavili z dopisi v „Nar. Listu" ali pa s privatnimi pismi na moje predstojnike — — — svobodno Vam! Nisem se prosil v Ljutomer, tudi iz Ljutomera se ne bom. Pa kamorkoli me moji predstojniki prestavijo, povsod bom našel vrlo slovensko ljudstvo, iz katerega sem izšel in katerega se tudi ne sramujem pred nobenim doktorjem, ki noče biti „zvezar". Vaša obsodba „Kmečke zveze" za me nikakor ni merodajna. Vaš nastop je vsakemu, ki še ima za resnico sprejemljivo srce, odprl oči. Bolje pač ne bi mogli agitirati za „Kmečko zvezo". Torej le tako naprej! Vi ste me očitno imenovali nemškutarja! Ljudstvo, ki za njega delam in se trudim, gotovo sodi drugače. Nikdar in nikoli še nisem bil nezvest svojemu narodu in tudi ne bom. Tega mi ne morete dokazati nikdar! Ponavljali ste izjavo „Nar. Lista" o meni. „Narodni List" me je imenoval lažnjivca. Da sem pisal o Roškarjevi zadevi resnico, imam priče! Za resnega moža vas že dolgo več nisem smatral, ko sem slišal iz vaših ust te besede, ste pri meni izgubili zadnjo iskrico spoštovanja. Vi ste sami bili na shodu „Nar. stranke", vi sami slišali iz Špindlerjevih ust dotične besede, vi ste v svojem srcu sami prepričani, da jaz nisem lagal. In če bi znabiti na shodu res slučajno preslišali dotične besede, bi lahko na isti strani „Nar. Lista", kjer mene imenuje lažnjivca, čitali ravno isto, kar sem jaz zanikal! Zakaj nisem tožil Špindlerja? Zakaj pa on mene ni tožil?! Če ne bi vedel, da ste advokat, iz teh besed bi vas spoznal! V tožbah zori pšenica! Potem se pa človek lahko baha, koliko stori za narodnost! Kadar pa slovenska šola napravi tombolo za uboge šolarje, pa tudi lahko celo krono daruje!? Rekli ste, da se kmetu že oči odpirajo, da nas bodo kmalu spoznali in zapustili, kakor se to začenja v gornjeradg. okraju. Jaz pa rečem, da vas tisti in tudi vsi naši kmetje niso slišali in videli! Gotovo bi se vsi, tudi omahljivci, z največjim veseljem oklenili „Kmečke zveze". Spoznali bi, da boj proti veri ni namišljen. S tem večjo vnemo in navdušenjem bi stopili v naše vrste. Toliko vam, gospod doktor, v odgovor tukaj, ker v „Čitalnici" radi velike vladajoče svobodomiselnosti nisem prišel do besede! Ljutomer, dne 21. decembra 1907. Ognjeslav Škamlec, kaplan.

l **Bralno društvo pri Sv. Križu na Murskem polju** priredi veselico dne 29. t. m. v gostilni g. Hauptmana z uprizoritvijo velike Finžgarjeve igre „Divji lovec" in s tamburaškim koncertom križevskih tamburašev. Začetek ob četrti uri popoldne. K mnogobrojni udeležbi uljudno vabi vsa sosedna bralna društva kakor vsakega posameznega odbor.

l **Bralno društvo pri Kapeli** priredi na Štefanovo, 26. decembra t. l. v gostilni pri „Židu" tombolo. Začetek po večernicah. Dobitkov bode mnogo in lepih. V razveseljevanje gostov bode igral daleč na okolo znani in priljubljeni kapelski tamburaški godbeni klub. Za mnogobrojni obisk prosi uljudno odbor.

l **Sv. Jurij ob Ščavnici.** Tukajšnji tamburaši prire ilo „Silvestrov večer" pri Sv. Duhu v gostilni g. Lorenca Šijanca. Na obilno udeležbo vabi odbor.

Slovenjgraški okraj.

s **Slovenjgradec.** Okrajni živinozdravnik v Slovenjgradcu g. Edvard Blaha je premeščen v Bruk ob Muri, v Slovenjgradec pa pride g. Jakob Pirnat od namestništva v Gradcu.

s **Slovenjgradec.** Tukaj je umrl 81letni mežnar Jakob Presker, ki je 42 let oskrboval pri nas to službo. N. v. m. p.!

s **Sv. Martin** ob Paki. V ponedeljek 16. t. m. se je že drugokrat delila podpora onim, ki so bili po toči poškodovani. Ali razdelitev je bila z malimi izjemami tako pristranska, da je pri prizadetih po pravici vzbudila nevoljo in ogorčenje. Ne bomo raziskovali, kdo da je tega kriv. Saj vsak ve, da ima pri tem županstvo prvo besedo. Samo to bi liberalcem svetovali, da naj za svoj politični „kšeft" porabijo onih 100 milijonov, ki jih je prinesel Ježovnik iz Dunaja, ne pa državne in deželne podpore. — Poškodovan pa ne odškodovan.

s **Zadušil** se je pol leta stari otrok posestnika Sušela v Mali Mislinji. Pestunja mu je dala v usta orehovo jedrce, ki mu je zdrknilo v grlo in revček se je zadušil.

s **Legen** pri Slovenjgradcu. Zadnje občinske volitve so bile razveljavljene za I. in II. razred. III. razred je bil potrjen.

s **Trbonje.** Veseli božični in novoletni dar oskrbel je za Trbonje po svojem uplivnem posredovanju g. deželni odbornik Fr. Robič s tem, da dobimo poštno oddajnico.

s **„Tombolo** v prid ubogih šolskih otrok priredi krajni šolski svet v Št. Janžu pri Spodnjem Dravogradu v gostilni g. Gnamuschka v nedeljo dne 29. decembra 1907. ob 3. uri popoldne. Prosimo mnogobrojnega obiska."

Celjski okraj.

c **Poučni tečaj** v Celju. Poučni tečaj Krščansko-socialne zveze za Štajersko bo v Celju dne 13., 14., 15. in 16. januarja 1908. Predmeti poduka: krščanski socializem posebno z ozirom na Slovence, kmečko vprašanje, razni zastopi in volitve v nje, društveno delovanje in gospodarstvo, prirejanje in vodstvo shodov, zadružništvo, govorništvo, časopisje, agitacija itd. Vse se bo obravnavalo poljudno in praktično in navajalo k samostojnemu delovanju. Možje in zlasti mladeniči, ki se hočejo udeležiti tečaja, naj se prijavijo na naslov: Izobraževalno društvo v Celju. Skupno stanovanje in skupna hrana je zastonj. Kdor pa hoče imeti posebno stanovanje ali hrano, plača sam.

c **Graščino Blagovno** pri Št. Juriju ob juž. žel., last umrlega poslanca Berksa, so kupili trapisti za 174.000 K.

c **Ponesrečil** se je dne 17. t. m. posestnik Dobrajc od Sv. Rozalije pri Št. Juriju ob juž. žel. Ko je šel iz pisarne dr. Hrašovca, se mu je na stopnicah spoddrsnilo in padel je tako nesrečno, da si je prebil črepinjo. Peljali so ga v bolnišnico.

c **Na Žibiki** je začela dne 16. t. m. delovati posojilnica Rajfajznovka. Ob tej priliki se je zbralo nad 60 mož, mladeničev, žen in deklet, katerim je potovalni učitelj „Zadružne Zveze" v Ljubljani g. Vl. Pušenjak pojasnil pomen Rajfajznovke in jih vspodbujal k varčevanju. Na to se je začelo uradovanje in se je že prvi dan dosegel za naše razmere nepričakovano visok promet. Posojilnica ima svoj sedež v župnišču, uraduje vsak petek od 4. ure popoldan naprej. Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar in obrestujejo s $4^1/_2$%, posojila se dobe na osebni kredit proti poroštvu brez vknjiženja proti $5^1/_2$% obrestim. Kdor hoče dobiti posojilo, mora pristopiti kot član te posojilnice! Domačini! Poslužujte se vsi domače posojilnice!

c **Polzela.** Za slovo od starega leta oglasimo se še mi enkrat v „Slov. Gospodarju", našem starem prijatelju, kateremu hočemo tudi v novem letu zvesti ostati. Svoj čas smo vam poročali o turški vojski, ki smo jo imeli z nemčursko-liberalno tovarniško stranko, katero smo pri občinskih volitvah pošteno posekali. Svojo jezo so si ohladili s tem, da so rekurirali. „Slov. Gosp." je takrat že povedal, da ne bodo nič dosegli. Tako se je tudi zgodilo. Zdaj imamo torej po dolgih križpotih prenovljen občinski odbor. Naš novi župan bo mož svojega lastnega prepričanja, ki ne bo samo podpisoval, ampak res občino vodil. Tajnik pa je tudi izvrsten mož, ki si ne bo domišljeval, da z mazincem celo občino vlada. Tako mine vse na tem okroglem svetu — in kdor visoko leta, nizko obsedi. — Z žalostjo v srcu smo v tem letu gledali odhod g. učitelja Karničnika, ostane nam in našim otrokom v blagem spominu; oddahnili pa smo si, ko nas je vendar enkrat zapustil Kunstič, ki je šel nekam za svojim prijateljem Šeligo. Imamo jih še nekaj takih tičev, ki bi jih ne bilo škoda, ko bi se tam kje v Ameriki naselili. Pa da ne pozabim. Kaj pa hmelj in dobiček, ki smo ga že v duhu tiščali v žepu? O, Roblek! Pravili so nam sicer že takrat pametni možje, da nismo pametni, ako tvojim priganjačem vse verjamemo. Zdaj pa smo spoznali, da je bilo le res. Bog nam daj v novem letu več sreče!

c **Roparski napad.** Hlapca Jerneja Križan iz Žalca sta napadla v gozdu blizu Št. Lovrenca (fare Št. Pavel) dva boljše oblečena moža ter mu vzela 10 K 60 vin.

c **Gornjigrad.** V nedeljo dne 8. t. m. smo se čudili, ko se je naš g. notar takoj popoldne z vso naglico odpeljal proti Novištifti. Gotovo ni imel časa, da bi se prej prav najedel. Kmalo za njim sta se pa peljala gospoda Šarb in Kranjc starejši. Kaj neki to pomeni, smo se vprašali? Ali bo menda kedo delal testament, ali bo tako važna kupčija, da mora notar pismo delati? Pozvedovali smo. Pa ni bilo niti testamenta, niti kupčije. Le občinski odbor v Novištifti je imel sejo; in sicer drugo sejo v zadevi železnice, ki bi se naj speljala iz Pake do Gornjegagrada. Spomladi smo imeli državnozborske volitve, in kar je bilo pravih kmetov in za korist okraja zavednih mož, dali so svoje glase g. Robiču s prepričanjem, da bode ta za okraj prej kaj dosegel, kakor g. Ježovnik. Tudi na to smo računili, da nam država napravi železnico, ki bo v stanu, se vzdrževati. G. Robiču bi se pri njegovi skušenosti to lahko posrečilo, g. Ježovnik pa neki ne ve, kako je mogoče pri ministrih kaj doseči v prid volilcev. Ker se je tako kmalo sprevidelo, da ne bo z železnico nič, če bomo čakali, da nam jo Ježovnik napravi, so sklenili njegovi častilci, mu priti na pomoč. Kar črez noč, ne da bi kdo vedel od kod in kedaj, smo dobili v Gornjemgradu železniški odbor, čigar glava je g. notar. Izšlo je povelje na vse občine in na nekatere osebe, da se zavežejo prispevati za zidanje železnice. Baje bi bilo dovolj, če okraj spravi skupaj samo 600.000 K. Večinoma se je ubogalo. Ena občina je obljubila prispevek na tak čuden način, da so vsi rekli, da to ni nič, in bi bilo bolje, da ne bi nič obljubila. Možje v Novištifti so pa po svoje računali, da bi občina od železnice, ki ni zvezana s Kamnikom, ne imela toliko koristi, kolikor bi se bremena naložilo. Če se železnica konča v Gornjemgradu, novoštiftski kmetje lesa še vedno ne morejo naravnost odjemalcem prodati, temveč so še slej ko prej navezani na gornjegrajske in druge prekupce. Živine ne bo nič več, novi viri dohodkov se s tem ne bodo odprli in tako povelju iz Gornjegrada niso bili po-

korni, in sklenili so, da pod temi pogoji nič ne prispevajo. Sedaj je seveda gospod občinski tajnik v Novištifti bil pred gospodo v Gornjemgradu hudo osramočen. Hitro naprosi pomoči. Kar prvo nedeljo prihrumeli so neki iz Gornjegagrada gotovi gospodje nad župana v Novoštifto. V strašnih barvah so mu morali naslikati njegov najnovejši smrtni greh, da je on s svojim zastopom kriv, da se v Gornjemgradu ne bomo vozili z železnico, če tudi v petek poprej, ko je bil komisijonelni ogled, niso razne stranke mogle priti do nobenega zjedinjenja. Uspeh: nova občinska seja, naložena kazen odsotnim občinskim očetom, povabljeni k seji g. notar, g. Šarb in g. Kranjc iz Gornjegrada. Ti trije so pri seji govorili, g. Kranjc se je ponašal, koliko je on obljubil za železnico, glavno besedo pa je imel g. notar. Ali je dotične gospode vabil g. župan ali g. tajnik? Ali g. župan ne pozna par. 43. občinskega reda, ki pravi, da ni dovoljeno, motiti posvetovanje ali uplivati na glasovanje od strani neodbornikov? To bi moralo biti znano vsaj juristu notarju. Tudi kazen, ki se je naložila, ne more biti postavna, ker občinski zastop prvikrat ni bil nesklepčen, temveč predlogo v pravilni seji odklonil. Dotični odbornik, katerega kazen zadene, je sicer prijatelj g. notarja in drugov, vendar opozorimo na nepostavnost. Vkljub vsemu prizadevanju pa je bil končni uspeh glasovanja samo štiri glasovi za prispevek. Občinski očetje so sodili: gospoda v Gornjemgradu nam je že z novimi šolami napravila dovolj stroškov, železnico, ki občini ne prinese dovolj koristi, naj si sami zidajo. Tudi ne zaupajo, da bi Ježovnikova stranka kaj dobrega skuhala, ko vendar g. Ježovnik iz zbornice beži, ko bi imel braniti našo živinorejo in glasuje za to, da se naši lesni trgovini zapre pot na Hrvaško s tem, da dela proti pogodbi z Ogrsko. V Gornjemgradu je sedaj hudo ogorčenje, ker se ne pokori vse gotovim željam in ukazom. Vendar pa se že prijatelji Ježovnikovi s tem izgovarjajo, da v našem okraju Ježovnik ni dobil večine, in da zato oni niso krivi, če nimamo zastopnika v državnem zboru, ki bi res deloval v korist okraja. Tako se je zgodilo na Ljubnem od strani enega Zadrečena, glavnega agitatorja Ježovnikovega, ko se mu je reklo: To imate sedaj, ker ste nasprotovali g. Robiču. Ko bo vse najbolj zavoženo, bodo vsega krivi ti preklicani klerikalci.

c **Trbovlje.** 19. t. m. so bili pri okrajnem sodišču v Laškem prvikrat zaslišani rogoviležl, ki so 17. novembra nepovabljeni pridrli na shod katoliškega delavskega društva ter razbijali na njem. Obravnava še ni končana. Upamo, da se taki slučaji ne ponovijo več, zlasti zato ne, ker je vodja socialdemokratov, Sitter, bil kandidat za državni zbor, vodja tukajšnih liberalcev, Dreo, pa žandarm, katera torej oba gotovo poznata par. 15. in 16. nove volilne postave in bota ta paragrafa tudi svojima strankama primerno razložila.

c **Za gospodinjsko šolo v Celju** so darovali: občine: Petrovče 10 K, Globoko 5 K, Ljubno 10 K, Sv. Peter v Sav. dol. 20 K, Mohorjani v Ribnici 6 K, pri Sv. Petru pri Marib. 20 K, v Kapelah 5 K 83 v, v Solčavi 22 K, pri Sv Lovrencu pri Marib. 5 K 48 v, Rado Marzidovšek, c. in k. vojni duhovnik 50 K, po 20 K Jak. Kosi, kapl. v Celju, Ant Srabočan, žup. v Pišecah, Josip Kardinar, prof. v Celju (drugič), Neža Dobrajc v Št. Jurju ob j. ž., duhovniki zbrani v Št Lenartu v Sl. gor. mesto venca na grob; Marija Jazbec, kuharica v Ljubljani 14 K, po 10 K Janez Čemažar, kapl. v Tebarji, Robert Vaclavik, žup. v Št. Jedrti, Karl Preskar, žup v Kapelah, Matija Suhodolnik v Solčavi; Koenak Ana na Dobrni 8 K, Župni urad Središče 7 K; po 5 K Fortunat Končan, vik v Laškem, dr. Iv. Tomažič, dvor. kaplan, Anton Blatnik, kapl. v Črni na Koroškem, Frid. Horvat, žup pri Sv. Lov. pri Marib., Jernej Stabuc, kapl istotam; po 4 K Franc Šegula, žup. pri Sv Roku, Rud. Janežič špiritov l, Jak. Kavčič, prof. v Mariboru, Pet. Gorjup, kapl v Brežicah, Fr. Kitak, misij., Jožefa Zagušovec na Dobrni, Ant. Kolarič, prof. v Ptuju, Marija Kocei, šivilja v Celju, dr Fr. Kovačič, prof. v Marib., Ant. Jerovšek, prof v Marib; zaupne osebe Jera Augustin v Malšpergu 11 K, Marija Kveder v Vojniku 16 K, Ana Gajšek v Št. Jurju ob j. ž. 15 K, Ana Kot v Št. Petru v Sav dol 7 K, Josipina Nesko v Celju 47 K, Marija Šuster v Poljčanah 4 K, Pavla Tribuč v Mozirju 27 K, Pavla Kržan v Vojniku 25 K, Marija Gros na Pečevniku 4 K 60 v, Jožefa Karba v Gaberju pri Celju 28 K, Marija Ples v Solčavi 6 K, Marija Braz v Laškem 50 K 80 v; po 2 K Evald Vrečko, kaplan v Jarenini, Antonija Šket v Št Jurju ob j. ž.; po 1 K Fer. Žnidar v Lisicah pri Celju, Franca Šelih, Paula Golob, Marija Golob, Franca Skale, Marija Skale, Marko Kobal vi v Celju, Marija Topolovšek, Neža Breznik na Dobrni, Antonija Kavči, Marija Drofenik, Marija Zidanšek, Jožefa Dobovišek, Marija Šiple, Helena Grajžl, Jožef Grafus, vsi v Št. Jurju ob j. ž., Ivana Šket v Dramljah, Franc Kukovica pri Dev. Mar. v Polju pri Ljubljani.

Katoliško podporno društvo v Celju.

c **Šmihel nad Mozirjem.** Kmetijska podružnica ima dne 29. decembra ob 9. uri predpoldne v prostorih g. Antona Strmšek p. d. Kolenc, krčmarja v Mozirju II redni občni zbor s sledečim vsporedom: 1. Letno poročilo načelnika, tajnika in blagajnika. 2. Poučno predavanje g. nadučitelja Fr. Praprotnika o oskrbovanju dreves; g. Fr. Goričana potovalnega učitelja, o gnojenju z umetnimi gnojili. 3. Obnovljenje udnine in sprejem novih udov. 4. Izvolitev delegatov za glavno skupščino. 5. Skupna naročitev kmetijskih potrebščin. 6. Razni predlogi. K obilni udeležbi udov in neudov vabi načelništvo.

Brežiški okraj.

b **Verače** pri Kozjem. Kako potrebno je, da se vrši deželna odhodnica po celi deželi, razvidno je iz sledečega: Na dne 10. t. m. šel je župan g. Bovha po deželni obhodnici ter naletel na redek slučaj. Ko pridejo do hiše nekega posestnika v Peclnu ter jo preiščejo, našli so več polen, plohov, stebrov ter glinastih cevij, ki so bile ukradene več kmetom v obližju. Ta človek je bil tudi tega mnenja, da zavoljo njegovega posestva ne sme nobeno drevo na sosednem posestvu ob njegovi meji rasti. Vsemu drevju, ki stoji ob njegovi meji, podžagal je korenine in obelil, da se je moralo posušiti in to samo radi tega — kakor je sam priznal, ker škoduje senca njegovim nasadom. Nekemu veleposestniku, ki ima zelo lep gozd ob njegovem posestvu, je več bukev poškodoval, da so se morale posušiti. Drva in druge stvari je kradel, seveda tiho in sicer najbrž po noči, ker ga pri tem početju ni nihče opazil in še le sedaj je prišlo vse na dan. Gotovo bi še sedaj ne prišli na sled, ko bi se naš župan tako natančno ne ravnal po predpisu c. kr. okrajnega glavarstva. Dotično stvar ima sedaj c. kr. okrajna sodnija v rokah in kako bo ukrenila, znamo poročati pozneje.

Iz drugih slovanskih dežel.

† **Veteran** treh cesarjev. V mestu Kranju živi najstarejši veteran avstrijske armade cestar Franc Kosmač. Rojen je bil l. 1810, ko je spadala Kranjska pod Francosko. Od l. 1831 do 1843 se je bojeval pod maršalom Radecki.

† **Goriška** dežela je sedaj cela okužena po trtni uši.

† **V Trstu** bo začel izhajati z novim letom nov slovenski tednik „Zarja," katerega bo izdajalo Kat. tisk. društvo v Trstu. Vsak drugi teden bo imel list poučno zabavno prilogo „Družinski prijatelj." Cena za celo leto je 6 K. Upravništvo Zarje je v Trstu via dei fabbri 2.

Drobtinice.

d **Pes za 240.000 K.** V kristalni palači v Londonu so otvorili nedavno 52. razstavo psov. Svoje pse so poslali na razstavo najbogatejši krogi. Najdražji pes je bil neki Pekinčanin, ki so ga cenili na 240.000 K. Tudi kralj Edvard je poslal svojih 50 psov na razstavo. Med psi je vse občudovalo samojedske in afganistanske pse, ki še niso bili dosedaj na nobeni evropski razstavi.

d **Proti Steselju,** poveljniku Port Arturja, se vrši sedaj obravnava pred vojnim sodiščem. Dolžijo ga, da je prodal trdnjavo Japoncem. Za pričo so vsi njegovi generali in general Kuropatkin.

d **Drobne vesti.** Na Dunaju je skočil v Donavo neki delavec, ker je njegova žena povila že peto deklico. Ko mu je neki tovariš povedal novico, da je dobil hčerko, je letel po bližnji ulici h Donavi in skočil v deročo vodo ter zginil takoj v valovih. Zapustil je vdovo s petimi deklicami, katerih najstarejša je stara 5 let, najmlajša samo nekaj dni. — V Puntigamu pri Gradcu je v gostilni izmaknil neki gost svojemu tovarišu stol, ko se je hotel sesti. Ta pa je padel na tla in si zlomil hrbtnico. Mogoče, da okreva, a hoditi ne bo mogel. — Francoski vojaki dobe vsak dan ¼ l vina. Francoskim vinogradnikom ta odredba zelo ugaja. — Poroča se, da se je v zadnjih treh mesecih vrnilo 750.000 izseljencev v Evropo. Če vzame vsak povprečno 100 dolarjev seboj, potem so odnesli iz Amerike 75 mil. dolarjev. — Blizu Rima je eksplodiralo skladišče smodnika in dinamita. Ubitih je 30 ljudi, ranjenih pa 100. — Blizu Pitsburga na Angleškem je v tamošnjem rudniku vsled eksplozicije plinov zasulo črez 400 rudarjev.

d **Maroški sultan** je zastavil v pariški zastavnici svoje dragocenosti, katere sta pripeljala dva njegova odposlanca v dveh velikih škrinjah. Zastavnica mu je dala na te dragocenosti deset milijonov kron.

d **Tast svojega lastnega očeta.** Ta redek slučaj se je dogodil na Vzhodnem Pruskem, kakor poroča „Elbinger Zeitung." Mladeniško-ognjeviti petdesetletni vdovec K. je imel 25letnega sina, njegova soseda vdova A. pa 20letno hčer. Petdesetletnemu K. se vdovištvo nič ni dopadlo. Nekega dne gre k sosedi, pa ne da bi njo snubil, ampak da bi jo prosil roke njeni hčeri. Vdova je začudeno gledala, končno pa privolila s tem pogojem, da dela na to, da ona dobi njegovega sina. Oče in sin sta se dogovorila. Vse je šlo dobro in v kratkem je bila poroka. Oče se je oženil z brhko 20letno deklico, sin pa s 40letno vdovo in je sin tako postal tast svojega lastnega očeta.

Strašna krvoločnost. V San Pigarini pri Kenovi je tramvajski sprevodnik Bianchi imel na stanovanju zakonska Quattrochi. Ker nista hotela plačati najemnine, jima je Bianchi odpovedal sobo. To je Quattrochija tako razkačilo, da je napadel Bianchijevo ženo, ki je imela enoletnega otroka na rokah. Zaklal je mater in otroka. Potem je razparal Bianchiju trebuh. Dočim je izmed ostalih treh otrok eden omedlel, hotela sta ostala dva zbežati iz sobe. Toda besna najemnika sta planila za njima ter ju zadavila. Morilca sta hotela nato pobegniti. toda razjarjena množica ju je zasledovala ter ju bila s palicami toliko časa, da sta se zgrudila. Potem so ju vrgli pod vlak, ki je oba grozno raztrgal.

Različne postave. V Arkansasu je postava, ki prepoveduje prodajalcem tobaka prodajati smodke in cigarete osebam izpod 16 let. Kdor se pregreši proti tej postavi, se kaznuje z globo od 500 do 1500 dolarjev, enako se kaznujejo tisti, ki mladoletnemu podari cigareto. Tudi v nekaterih krajih Norveške obstoje enake postave, in tujec, ki podari kakemu dečku tobak, se mora zagovarjati, kakor tudi ona oseba, ki je tobak vzela. V Helgolandu ne sme noben deček pod 16. letom stopiti v gostilno, naj si bode iz kateregakoli vzroka. V mestu Roanoke, Va., se kaznuje vsakega dečka in deklico, ki jih dobe poleti črez deveto in pozimi črez osmo uro na ulici; ako nimajo pismenega dovoljenja svojih starišev ali če ne gredo morda iskat zdravnika, jih zapro in njih stariši morajo plačati občutno kazen. Pred kratkim je neka ameriška država izdala zakon, po katerem mora vsaka ženska, ki se želi možiti, prej spričati, da zna dobro kuhati, plesti, šivati itd. In dokler tega ne izpolni, ne dobi dovoljenja za možitev. Ista država prepoveduje obenem nošnjo klobukov, ki merijo več nego 18 palcev v premeru. V Belgiji dobi mož šele tedaj popolno volilno pravico, ko se oženi; dokler je samec, so njegove politične pravice omejene; takoj pa, ko stopi s svojo izvoljenko k oltarju, se podvoji njegova cela politična vrednost.

Književnost.

§ **„Voditelja"** prva številka za l. 1908. je ravnokar izšla in se te dni izpošlje.

§ **„Prijatelj otroški."** Ni je knjige, ki bi kot molitvenik in pesmarica ob enem tako zadoščala dejanskim potrebam šolske mladine, kakor „Prijatelj otroški." Zato je razširjena po vseh slovenskih pokrajinah v Evropi in Ameriki. Vsled tega je ni treba znova priporočati, ter objavljati priznalna pisma cerkvenih oblastij, spretnih katehetov in izvedenih učiteljev. Vsled cerkvenih določil se je moralo sprejeti najnovejše besedilo molitev in pesmi, ki je enako po vseh škofijah. Kot molitvenik bo dobro služil posebno pri skupnih pobožnostih gospodom katehetom, kakor šolarjem. Kot pesmarica obsega prave bisere lahkih in lepih cerkvenih napevov. Z njo dobi slavno učiteljstvo imeniten pripomoček, da lahko v najkrajšem času in z malim trudom izvežba šolarje v dostojnem cerkvenem petju. Tako petje je čast za vsako šolo in ponos za učiteljstvo in ljudstvo vsakega kraja. Zunanja oblika oblika je zelo prikupljiva. Treba je le knjižico v šoli pokazati, „predgovor" prebrati, in vsak šolar jo bo želel kupiti. Ker je novi natis mnogo večji, so cene kljub temu zelo nizke. Knjižica se dobi pri knjigotržcih v četverni vezavi: 1. Oblika A, s sekiricami, brez slike, mehko vezana stane 28 v. — 2. Oblika B, s sekiricami, s krasno barvano podobico, celo v platno vezana 40 v. — Oblika C, s sekiricami, s krasno barvano podobico, elegantno vezana 50 v. — 4. Oblika D, b r e z s e k i r i c, pač pa z besedilom pesmi, cela v platno vezana kakor oblika B 36 v. — Gospodi katehetje in gospodi učitelji, ki naročijo pri trgovini tiskarne sv. Cirila v Mariboru ob enem vsaj 50 iztisov skupaj, dobijo obliko A po 24 v, B po 36, C po 46, D po 32 vinarjev. Knjižica se lahko naroči pri tiskarni sv. Cirila ali pri drugih knjigarnah. Kdor želi knjižico na ogled, naj piše dopisnico tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

§ **„Občinska Uprava."** Te dni je izšla prva številka novega letnika „Občinske Uprave." Ta strokovni list, ki v poljudni obliki obdeluje vse važne strani javnega in zasebnega prava, se je zlasti našim občinskim in župnim uradom zelo prikupil. Kako z zanimanjem ga slovensko občinstvo čita, pričajo najbolj vprašanja, ki jih je rešilo uredništvo v minolem letu nič manj kot 439. Vprašanja in odgovori zavzemajo v zadnjem času več kot polovico listove vsebine, kar povzdigne zanimivost istega. Obžalovanja vredno je, da se najde še vse polno naših izobraževalnih društev, ki na list niso naročena, dasi je „Občinska Uprava" edini slovenski list, kjer si naše ljudstvo na lahek način bistri pravno razumevanje. Naročnina za „Občinsko Upravo", ki izhaja po dvakrat na mesec, znaša samo 6 K. List prav toplo priporočamo.

Narodno gospodarstvo.

g **Nove posojilnice.** Pri sv. Lovrencu na Dr. polju in pri Sv. Petru na Medv. selu so se ustanovile pretekli teden posojilnice Rajfajznovke. Ljudstvo z navdušenjem pozdravlja korak svojih organizatorjev in težko pričakuje časa, ko bodo začele te novoustanovljene zadruge delovati. V načelstvo so povsod izvoljeni najzmožnejši in najuglednejši možje iz celega okoliša zadrug.

g **Občinske ceste.** Žal, da ima malokatera občina dobre ceste. Če ima župan še tudi dobro voljo ter ukaže „gmajšno," to je, da morajo voziti prodec brezplačno, se jih večina izgovarja s „tehtnimi" vzroki in da bodo o prvi priložnosti svoj del navozili. Tisti pa, ki pridejo, se hudujejo, češ, če sosed ne vozi, zakaj pa bi roboto delal in prej ko mogoče odide, ceste pa večinoma ostanejo v navadnem stanu. Koliko pa trpi živina in vozovi, to vidimo žalibog prepogosto. Ko sem prišel pred nekaj časom v sosedno vas pri Slivnici in videl tam ceste kakor okrajne, sem prašal moža, kateri je kamenje tolkel kako delajo, da so vse ceste po občini v tako dobrem stanu, mi je povedal sledeče: Župan oziroma občinski odbor da vsako leto navoziti en del ceste po 500—600 kvad. m. in vsaki kmet dobi po 10—20 kupov kub. m, katere mora do 4 tednov navoziti ter dobi zato plačano od kupa po 60—80 kr. (1.20—1.60 K). Če kateri noče ali ne more navoziti, potem navozi pa kateri drugi. Na 3 m dolgosti se navozi po 2 kub. m Debelo kamenje potem jaz stolčem in v kolovoze pograbim in na tak način se cesta utrdi kot cement. Prodec oziroma vožnja stane občino vsako leto okoli 800 K, pa ta denar zaslužijo kmetje sami nazaj, k cestam pa mora vsak dopla-

čati pri občinskih dokladah. Tudi okrajni zastop da vsako leto podpore po 2—250 K. Tako dela občina že 12 let in v par letih bodo vse ceste po občini v izbornem stanu, in cestinar je še povedal, da izruvano kamenje pograbi, v jamice posiplje ter stolče. Za moste se rabijo samo cementne cevi, katere so trpežne in po ceni. Sklenil sem, da hočem to v „Slov. Gosp." objaviti in če bi se hotele naše občine po tem zgledu ravnati, bi imele lahko povsod občinske ceste kakor v omenjeni občini.

g **Umetna gnojila** nikakor niso neobhodno potrebna. V kmetiji, ki ima rodovitno zemljo z vsemi potrebnimi redilnimi snovmi in ki prideluje krmo, ki živalim nudi tudi vse redilne snovi, dokupovanje umetnih gnojil ni potrebno. Navzlic brezštevilnim spisom in knjigam, in navzlic tisočerim tozadevnim kmetijskim predavanjem imajo naši kmetje večinoma še jako napačne pojme o umetnih gnojilih. Umetna gnojila niso čudotvorna štupa ter so le tisti del gnoja, ki ga našemu hlevskemu gnoju primanjkuje, če naj dosežemo največje mogoče žetve in naj pridelamo krmo, ki vsestransko zadošča. Našim tlom v slovenskih pokrajinah že od narave nedostaja fosforove kisline in največkrat tudi kalija, vrhutega smo pa z odprodajo raznih kmetijskih pridelkov v obliki žita, živine itd. odvzeli našim kmetijam veliko redilnih snovi, ki jih z dokupom gnoja, krme itd. nismo nadomestili. Vobče lahko rečemo, da v naših kmetijah nedostaja fosforove kisline in kalija, in če naj naše stare grehe popravimo, moramo ta nedostatek pokriti z dokupovanjem tozadevnih umetnih gnojil. Pa tudi sploh mi na naših njivah in travnikih ne dosegamo tiste množine pridelkov, ki bi se dala doseči ob umnem kmetovanju, kar vse prihaja od nezadostnega gnojenja, ali z drugimi besedami od primanjkovanja vseh potrebnih redilnih snovi. Pri takih razmerah pri nas umen kmetovalec skoraj nikjer ne more s pridom gospodariti brez umetnih gnojil, zato so ta za nas sedaj potrebna, dokler vseh redilnih snovi dovolj v zemljo ne spravimo in potem z umnim gospodarjenjem ne skrbimo, da vsak izdatek redilnih snovi iz kmetije kakorkoli nadomestimo. Navzlic vsemu pa vedno hlevski gnoj ostane poglaviten, in zlasti gnojnico moramo do zadnje kaplje v domači kmetiji porabiti. Izkratka: ravnanje z gnojem in gnojnico mora pri nas do skrajnosti umno postati, in če naj dosežemo obilne žetve, moramo v kmetije spraviti dovolj fosforove kisline in kalija; to pa dosežemo z dokupovanjem umetnih gnojil, in vsled tega se sme pogojno trditi, da more umen gospodar pri naših razmerah kupovati umetna gnojila.

Kmetovalec.

g **Zavarovanje poljskih delavcev na Danskem.** Danski minister notranjih zadev je predložil zbornici zakonski načrt za zavarovanje poljskih delavcev. Zavarovanje bo prisilno in se bo tikalo le onih poljedelskih in in gozdarskih podjetij, ki plačujejo čez 12.000 K letnega davka. Manjši posestniki morajo pristopiti prostovoljno in država plača zanje polovico doneskov. Ta letni državni prispevek je določen na 165.000 K. Na podoben način hočejo prenoviti to zavarovanje na Nemškem.

Najnovejše novice.

Zaupni shod Kmečke zveze v Celju bo dne 30. t. m. ob ¾12. dopoldne pri Stravsu, ker so zadnjič v Narodnem domu na kmete pluvali. Postavil se bo kandidat. — Nasprotna stranka kandidira bivšega Štajerčijanca Zdolšeka.

Smrtna kosa. Bridka izguba dohitela je gospoda Vinkota Veršeca, veleposestnika na Bizeljskem. V torek dne 17. t. m. umrla mu je blizu devetdeset let stara mati g. Katarina Veršec; v soboto dne 21. t. m. pa je izgubil svojo soprogo, gospo Terezijo Veršec, rojeno Lipal. Pokojnici sta bili daleč na okrog znani vsled njiju dobrosrčnosti. Blag njima bodi spomin!

Listnica uredništva.

Celje, Dobrna: Smo morali odložiti za prihodnjo številko. — Cenjene svoje sotrudnike in dopisnike prosimo, da nam ostanejo tudi v novem letu zvesti.

Loterijske številke.

Dne 21. decembra 1907.

Linc	18	11	70	71	83
Trst	15	39	63	4	40

Tržne cene

v Mariboru od 21. decembra 1907.

Živila	100 kg	od K	od h	do K	do h
Pšenica		28	—	—	—
rž		22	—	—	—
ječmen		19	—	—	—
oves		18	—	—	—
koruza		16	50	—	—
proso		17	—	—	—
ajda		19	—	—	—
seno		7	50	—	—
slama		6	—	—	—
fižola	1 kg	—	24	—	—
grah		—	62	—	
leča		—	80	—	—
krompir		—	6	—	—
sir		—	36	—	—
surovo maslo		2	50	—	—
maslo		1	76	—	—
špeh, svež		1	40	—	—
zelje, kislo		—	30	—	—
repa, kisla		—	—	—	—
mleko	1 lit.	—	20	—	—
smetana, sladka		—	72	—	—
„ kisla		—	84	—	—
zelje	100 glav	4	—	—	—
jajce	1 kom.	—	8	—	—

Zahvala.

Ginjenim srcem se zahvaljujemo za vsestranske dokaze odkritosrčnega sočutja, podane nam povodom bolezni in smrti našega ljubljenega, nepozabljenega g.

Martina Kramberger

ki je previden s sv. zakramenti dne 8. decembra mirno v Gospodu zaspal. — Prisrčno zahvalo izrekamo velečastitima domačima gospodoma, kakor tudi prečastiti duhovščini pri Sv. Trojici za vso blago tolažbo in večkratne obiske v bridkih urah bolezni našega blagega gospoda. — Posebno zahvalo izrekamo vlč. gosp. dekanu, prečast. g. Ivanu Pajtlerju za ginljivo poslovno pridigo, č. g. Mihaelu Kristoviču najljubšemu sošolcu rajnega gospoda kakor tudi vsi ostali častiti duhovčini za ljubezen, katero so mu skazali, da so ga spremljali k zadnjemu počitku. Nadalje se zahvaljujemo za spremstvo naši domači, mlad. in dekl. Marijini družbi, blagor. šentlenarški gospodi, domačim pevcem, ter vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so od blizu in daleč prihiteli izkazat mu zadnjo čast.

Sv. Lenart v Sl. gor. dne 14. dec. 1907.

824 2—2 **Žalujoči ostali.**

IGNACIJ JAGODIČ,

stavbeni in umetni ključavničar pri Sv. Petru na Medvedovem selu, izdeluje štedilnike, vrtne ograje, strelovode, napeljuje vodovode itd. 776 12-4

Milostiva gospa,

ali veste, zakaj morate pri nakupovanju sladne kave izrečno poudarjati ime »Kathreiner«?

Ker se Vam sicer utegne primeriti, da dobite manj vreden posnemek brez vseh vrlin, s katerimi se odlikuje Kathreinerjeva kava.

Zakaj je

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

ima spričo posebnega načina svojega proizvajanja vonj in okus zrnate kave.

Zapomnite si torej natanko, milostiva gospa, da dobivate pristno Kathreinerjevo kavo zgolj v zaprtih izvirnih zavojih z napisom: »Kathreinerjeva Kneippova sladna kava« in s slike župnika Kneippa kot varstveno znamko.

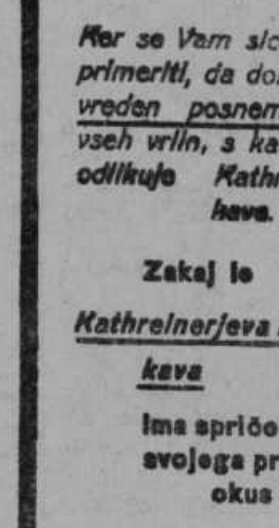

Slika 1 pol nar. velikosti.

Zahtevajte zastonj, da se Vam pošlje ilustrovani cenik z nad 1000 slikami.

Št. 365. Srebrna damska remontoar ura gld. 3·50

Št. 322. Srebrna remontoar ura za gospode 3·50

Št. 337. Srebrna anker ura, 15 kamenov, gld. 5, dvojni pokrov gld. 6·50

Št. 341. Srebrna anker ura, dvojni pokrov, 15 kamenov zelo močna gld. 7—9·50

Garancija več let.

Blago, ki ne ugaja, vzame se proti polni sveti nazaj.

Anton Kiffmann,

največja zaloga ur srebrnine in zlatega blaga. Eksport v vse dežele.

Maribor M. G. Štajersko.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo posluje od 1. septembra 1907 v svoji uradnici

na Glavnem trgu hiš. št. 5, I. nadstr.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega če tudi ni ud zadruge in se obrestujejo s $4\frac{1}{2}\%$ obrestmi. Obresti se pripišejo h kapitalu koncem vsakega leta in se obrestujejo potem enako glavnici. Rentni davek plača zadruga sama in ga ne zaračuni vložnikom, tako da ti dobijo od vsakih vloženih 100 K glavnice polnih 4 K 50 v obresti.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se na obrestih kaj zgubilo.

Posojila se dajejo le članom, ki pristopijo k zadrugi z deležom po 2 K, kateri je njihova last, in sicer na vknjižbo pri posestvih proti 5%, in $5\frac{1}{2}\%$ in na osebni kredit proti 6% obrestovanju. Nadalje se izposojuje denar na zastavo vrednostnih papirjev, zlatnine, srebrnine itd. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame zadruga v svojo last in jih prenese na svoje ime (konvertira) proti povrnitvi gotovih izdatkov, ki pa nikdar ne presegajo zneska 8 K.

V pisarni se sprejemajo vse tozadevne prošnje in se brezplačno in hitro rešujejo. Uradni dan je vsak torek in petek od 8. do 12. ure dopoldne. Pojasnila glede posojil in drugih denarnih operacij pa se dajejo vsak dan razun nedelje med navadnimi uradnimi urami, t. j. od 8. do 12. dopoldne in od 3. do 6. popoldne. Za pismena pojasnila naj se priloži v znamkah 20 v za navadno, ozir. 45 v za priporočeno pismo. **Poštne hranilnice čekovno št. 92.595; položnice za poštno hranilnico so na razpolago.**

Načelstvo: **Anton Cestnik,** profesor v Celju, načelnik; **Ivan Fon,** profesor v Celju, prvi načelnikov namestnik; **Franc Samec,** posetnik in gostilničar na Ložnici pri Celju, drugi načelnikov namestnik, **Jožef Kač,** veleposestnik v Bukovemžlaku št. 34; **Ivan Karba,** posest. v Gaberju pri Celju, **Franc Kmecl,** hišni posestnik v Celju, **Peter Kostič,** trgovec v Celju, **Karol Koželj,** posestnik v Bukovemžlaku št. 2. **Franc Lipovšek,** veleposestnik v Medlogu št. 2. **Jožef Rebov,** posestnik v Četu št. 9. pri Tehanjah odborniki.

Nadzorstvo: **Mil. gosp. Franc Ogradi,** opat v Celju, **gg. dr. Ivan Benkovič** odvetnik v Brežicah, **dr. Lavoslav Gregorec,** kanonik pri Novicerkvi, **dr. Ludovik Filipič,** odvetnik v Celju, **Matevž Glinšek,** veleposestnik in župan na Gornji Hudinji, **Franc Nidorfer,** v Vrbju pri Žalcu, **Franc Zdolšek,** župnik pri Sv. Juriju ob Taboru.